

RESSÒ *de* MONTBAU

El capritx de Montbau *Anna Roman Rosier* — El taller del artista *Neus Moyano* — Carrer del cinema: Montbau i el setè art *Marta Corella i Sergi Latorre* — Taller de escritura *Carmen Simón* — Seguiu la pista... recomanacions de la biblioteca *Candi Rubin* — La Patisserie Arregui. Una història dolça *Neus Moyano* — La importància de l'art a les escoles *Aina García Planchart* — El turó de Montbau *Joan Andrés*

RESSÒ DE MONTBAU

Revista independent
d'Horta Guinardó

Número 11

Any 5 Època IV

Abril 2021

EQUIP DE REDACCIÓ

Marta Corella

Neus Moyano

Núria Planchart

Anna Román

Narcís Serrats

COORDINACIÓ

Neus Moyano i Marta Corella

COL·LABORADORS HABITUALS

Associació de Veïns

Fernando Marzá: *Arquitectura*

EDICIÓ I CORRECCIÓ

Marta Hernández Pibernat

DIRECCIÓ D'ART I DISSENY GRÀFIC

Clara Gràcia Closa

Narcís Serrats Mata

IMPRESSIÓ

DBcoop, sccl

PUBLICITAT

IESPONSORITZACIÓ

Narcís Serrats

639 77 13 62

associacionveinsmontbau@hotmail.com

CARTES DELS LECTORS

Si voleu col·laborar en la revista, fer-nos arribar comentaris, queixes, fotos anti-gues o curioses del barri, etc., us podeu posar en contacte amb nosaltres mitjançant l'adreça de correu electrònic

info@ressomontbau.cat

i el telèfon de l'Associació de Veïns,

639 77 13 26

DISTRIBUCIÓ DE LA REVISTA

La revista es distribueix gratuïtament a casa vostra. A més a més la podeu trobar a la Biblioteca Albert Pérez i Baró, al Local Social i a la Sala Polivalent de Montbau.

NOTA DE LA REDACCIÓ

La responsabilitat dels articles i les opinions publicats correspon de manera única i exclusiva als seus autors.

DIPÒSIT LEGAL

B-18795-2017

ISSN

2565-1706

TELÈFONS D'INTERÈS

Associació de Veïns 93 428 29 34

CAP Sant Rafael 93 428 95 41

Farmàcia Esplanada 93 428 27 29

Farmàcia Esquerrà 93 428 39 95

Farmàcia Ortopèdia Montbau 93 428 01 94

PORTADA

*Col·locació de l'escultura
de Marcel Martí a l'Esplanada,
1961. Arxiu del COAC*

ASM
Horta Guinardó

Ajuntament de
Barcelona

Districte
d'**Horta-Guinardó**

LA CULTURA ÉS VIDA

Avui tens a les mans el segon monogràfic del Ressò de Montbau, un número dedicat a l'art i a la cultura. Perquè si d'alguna cosa ens podem enorgullir els veïns de Montbau és de la riquesa artística i cultural que trobem al nostre petit barri, tant gràcies a les seves entitats i associacions com per les diferents manifestacions artístiques que guarneixen les nostres places, jardins i carrers i que converteixen Montbau en un petit museu a l'aire lliure.

La cultura ha estat , però, la gran maltractada i menyspreada durant aquesta pandèmia. El sector cultural és un dels més perjudicats, castigats i oblidats. La inseguretat, la precarietat i la incertesa que ja patien la majoria de professionals del sector s'han vist agreujades amb aquesta crisi econòmico-sanitària.

La mala gestió política ha dut milers de famílies a perdre feines i ingressos, a espais culturals referents de la ciutat a romandre tancats i veure el seu futur qüestionat en mans d'inversors estrangers, a petits projectes artístics a quedar oblidats en calaixos, i un llarg i dolorós etcètera.

I des del Ressò volem dir: PROU! Prou, perquè la cultura és un bé essencial i necessari. És un element vital d'una societat dinàmica.

És un viatge en el temps i l'espai que ens permet evadir-nos de la realitat.

És un bàlsam i un consol per a l'ànima que ens aporta esperança en temps d'ansietat i incerteses inèdites.

És una experiència curativa i alliberadora, commovedora i emocional.

És compartir sentiments i emocions, i sentir que es forma part d'un moment únic i irrepetible.

L'art i la cultura emocionen. Són l'enllaç que ens uneix i redueix la distància que ens separa.

La cultura fa vibrar, riure, plorar, sentir; en definitiva, fa que ens sentim vius.

Si es paralitza la cultura, es paralitza la vida.

Això és el que ha passat a les nostres ciutats, als nostres barris, i Montbau no n'ha estat una excepció. Totes les entitats i les associacions socials, culturals i artístiques del barri han hagut de tancar, parar o (re)adaptar-se a un món virtual, més fred, més impersonal i més solitari. El format en línia no pot ser l'única solució al problema cultural, o amb el temps ens convertirem en una societat menys expressiva i creativa, més deshumanitzada i individualista.

Des del Ressò hem volgut guanyar la nostra particular petita batalla. Malgrat la pandèmia, amb les seves restriccions i limitacions, hem aconseguint tirar endavant amb la nostra voluntat d'oferir la revista en el seu format en paper perquè arribés a la llar de totes les famílies. Una revista feta per a i pels veïns del barri.

Ara que milions de persones estem separades físicament les unes de les altres, la cultura és més necessària que mai, ha de seguir bategant amb més força que mai.

CONTINGUTS

CARRER ARQUITECTURA

Aquesta secció parla de la història, l'arquitectura del barri i del seu patrimoni.

06.

El capritx de Montbau
per Anna Roman Rosier

10.

El taller del artista.
La escultura de
Marcel Martí
per Neus Moyano

CARRER POESIA

Aquí incorporem tots aquells projectes artístics i poètics que es desenvolupen al barri o pels seus habitants.

16.

Carrer del cinema:
Montbau i el setè art
per Marta Corella
i Sergi Latorre

22.

Taller de escritura
per Carmen Simón

CARRER HARMONIA

*Propostes relacionades
amb la gent del barri, les
seves botigues i oficis.*

30.

*Seguiu la pista...
recomanacions de
la biblioteca
per Candi Rubin*

32.

*La Pastisseria Arregui.
Una història dolça
per Neus Moyano*

36.

*La importància de l'art
a les escoles
per Aina García Planchart*

38.

AGENDA DE PRIMAVERA

*Trobareu la programació del
trimestre.*

40.

NOTÍCIES

*Aquí trobareu totes les
novetats més importants i
els esdeveniments que hi han
succeït darrerament al barri,
per Anna Roman i
Neus Moyano*

42.

BÚSTIA OBERTA

*Donem veu als nostres
lectors a què expressin
les seves opinions.*

*El turó de Montbau
per Joan Andrés*

EL CAPRITX DE MONTBAU

Text per
ANNA ROMAN ROSIER

Imatges per
NARCÍS SERRATS
NEUS MOYANO

*Els Jardinets de Carles Soler
al Carrer Vayreda*

El barri de Montbau és peculiar i únic per moltes coses: per la seva riquesa arquitectònica, tant pel que fa a edificis i places com a la distribució de les diferents zones; pels seus jardins i les seves àrees verdes; per la font de can Barret, la darrera que queda a la superfície en aquesta banda de la serra de Collserola; per la seva gent, homes i dones lluitadors i reivindicatius, i per un conjunt escultòric obra d' un veí de Montbau, els Jardinets de Carles Soler o, com el coneixen alguns, el Capritx de Montbau.

Tant si som nouvinguts al barri com si fa anys que hi vivim, i sobretot els qui porten seixanta anys aquí, tots sabem que aquesta obra de Carles Soler i Torres és una de les nostres joies i tots en sentim un immens orgull. Situat a l'últim tram del carrer Vayreda, a tocar del carrer Poesia, el conjunt escultòric del Capritx de Montbau es va construir a poc a poc, pedra a pedra, al llarg de deu anys.

UNA CONSTRUCCIÓ PACIENT

L'any 1993, acabat de jubilar, el senyor Soler, bomber de professió, decideix aixecar un mural escultòric al més pur estil gaudinià, tot i que ell sempre va dir que, encara que admirava la gran obra de l'artista, no s'hi va inspirar.

D'una manera totalment desinteressada, aprofitant el muret que separa la vorera de la muntanya, l'antic bomber va anar donant forma a aquest espai arquitectònic, un singular jardí en miniatura en què no impera el sentit geomètric, sinó que juga amb les sinuositats del terreny on es troba: l'inici de la muntanya de Collserola. Les pedres i els còdols que el componen són de diferents minerals (que inclouen l'antracita, l'escòria volcànica, el grafit, el guix i la pissarra, entre d'altres) i procedeixen de diferents indrets de la geografia catalana i espanyola, com Terol, Alacant, Osca, Mallorca i les Canàries, i en la construcció també hi ha material de rebuig que ell recupera; tot plegat dona forma a aquest conjunt artístic, en el qual es juga amb els colors i les formes i on es poden descobrir infinitat de petits detalls.

En efecte, si s'observa aquesta obra en miniatura sense pressa, s'hi pot descobrir sobretot una feina feta amb amor, amb respecte, amb cura pel detall i amb paciència. Cadascun dels elements que conformen aquesta obra-jardí penjant té el seu espai propi; els pilars i les columnes, les torretes i les porxades, tot encaixa a la perfecció, de manera que l'obra té una harmonia que ens atrapa i ens emociona. Aquest encaix perfecte dels diferents elements naturals entre

CARRER ARQUITECTURA

*El capritx
de Montbau*

si i amb l'entorn no desllueix cadascun dels detalls que la conformen ni els treu protagonisme. I això és perquè un dels objectius principals que van guiar l'obra, com el seu autor va assenyalar diverses vegades, era que el resultat final fos agradable a la vista; no hi ha cap dubte que ho va aconseguir. D'altra banda, la interacció entre les diverses formes i colors crea una identitat i una relació amb la persona que observa l'obra, i això fa que fàcilment es pugui sentir que se'n forma part.

Com queda documentat al número 19 del Resson, tota la feina de recerca i transport del material la costejava el mateix autor de l'obra; tan sols en una ocasió Parcs i Jardins de l'Ajuntament li va proporcionar, a petició seva, tres metres cúbics de terra adobada. A part d'aquesta petita contribució, ell es va ocupar de tot, fins al punt que una vegada una bona veïna, admiradora de la tasca artística que duia a terme el senyor Soler, hi va voler contribuir amb una aportació de 500 pessetes, que ell va refusar dient que ja es donava per satisfet amb el respecte que mostrava la gent pel seu treball.

L'any 1994 el regidor del districte el va obsequiar amb una placa commemorativa «En reconeixement al seu treball artístic al carrer Vayreda».

Al barri mateix trobem una altra mostra de l'obra del senyor Soler, amb el seu estil inconfusible, al club de petanca de Montbau.

ACTUACIONS DE RESTAURACIÓ PER PART DE L'AJUNTAMENT

L'any 2011, es va dur a terme una primera i cuidada restauració del conjunt per part de l'ajuntament, restituint i consolidant parts que havien estat malmeses i afegint algunes plantes.

Aquest mes de novembre, s'ha dut a terme una nova restauració per part de l'Ajuntament de Barcelona amb les següents accions:

- consolidació de murets de pedra,
- reparació de les escultures,
- plantació de les jardineres

i s'afegeix la protecció del talús mitjançant malles metàl·liques per evitar desprendiments, que més endavant quedaran cobertes per heures.

CANSALADERIES
VUHI

Embotits Ibèrics
Formatges de qualitat
Plats preparats (Casa Mas)

Galeries Montbau
C/ Poesia, 1-3-5
Tel: 93 428 16 86

FARMÀCIA - ORTOPÈDIA
MONTBAU

Maite Pérez Sánchez

PLANTILLES - CADIRES DE RODES
FAIXES - LLITS - BASTONS

Roig i Solé, 7 (al costat de Res. Vall d'Hebron)
08035 BARCELONA
Tel. 93 428 01 94 - 654 024 765
e-mail: perez.sanchez1@cofb.net

BOCADILLOS TAPAS PLATOS COMBINADOS
Bar Restaurant

Plaza Zurbarán, 1
08035 Barcelona
Tel. 93 428 38 44

Horario: de lunes a domingo de 6:30 a 24:00 h.

cansaladeria polleria
CARMEN

C/Àngel Marqués 16-18 - Galerías Montbau
Telf. 93 428 05 61

OSSEA
PELUQUERIA

93 428 76 03

C/ DOMENECH I MUNDANER 9-10 LOCAL 1
08035 BARCELONA

ESPLANADA 7
Llibres i papers

C/Pla de Montbau,7
Telèfon i Fax: 93 428 09 96
montbaupapers@gmail.com

BENLLIURE 15
Llibres i papers

C/Benlliure, 15
Telèfon: 93 428 21 04
Fax: 93 428 09 96
montbaupapers@gmail.com

Fotocòpies-Escàner
Impressions (JPG/PDF):
des de pen drive/correu electrònic
Enquadernacions en espiral
Plastificacions-Fax
Objectes de regal
Treballs d'impremta

Montbau, territori Xukli!

Tel.: 932 37 79 79
www.afanoc.org · www.lacasadelsxuklis.org

nens amb càncer
ASSOCIACIÓ AFANOC

EL TALLER DEL ARTISTA

Text per
NEUS MOYANO

Imatges per
ARXIU HISTÒRIC DEL COAC
WIKIMEDIA COMMONS

Instalación de la escultura
Ritmo y proyección en la
Explanada de Montbau, 1961

LA ESCULTURA DE MARCEL MARTÍ

El 29 de abril de 1961 La Vanguardia anunciaba la colocación de una escultura de Marcel Martí, Ritmo y proyección, en la explanada de Montbau. Asistían al acto, entre las autoridades del Ayuntamiento de Barcelona, el arquitecto jefe del Patronato Municipal de la Vivienda Pedro López Iñigo y el arquitecto y paisajista Joaquim Maria Casamor, autor de los jardines de la calle Poesía. La escultura, de cuatro metros de altura y más de mil kilos de peso, era un encargo del Ayuntamiento para el barrio de Montbau.

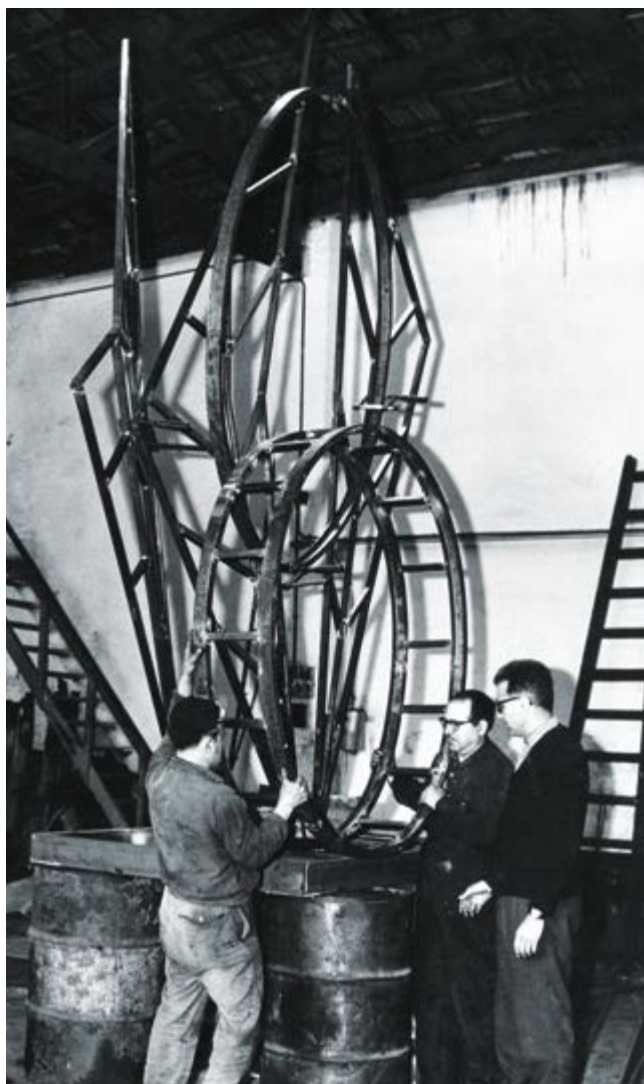
ARQUITECTURA

CARRER

Marcel Martí Badenes nació en Argentina en 1925 de padres catalanes. Cuando instala su obra en Montbau ya era un artista conocido, con numerosas exposiciones en Barcelona. Además de la de Montbau, actualmente encontramos una escultura suya en la plaza Salvador Allende de Barcelona, instalada en 1984.

En los años sesenta, la de Marcel Martí era una de las pocas esculturas abstractas que se empezaron a colocar en la ciudad, poco después del acceso de Porcioles a la alcaldía. La primera escultura abstracta en un espacio público en Barcelona es la llamada *Forma 212*, de Josep Maria Subirachs, que se había instalado en 1957 en el acceso al recinto de Mundet, por encargo del arquitecto Manuel Baldrich, responsable del diseño de todo el conjunto. Esta escultura se colocó en el paseo del Valle Hebrón junto con otras obras que se distribuyeron por todo el recinto y en el interior de la iglesia, obra de jóvenes artistas que ahora forman parte de la historia del arte catalán: Joan Rebull, Josep Maria Subirachs, Eudald Serra, Clarà, Planasdurà, Will Faber i Guinovart, entre otros. En el pabellón de Levante se colocó la obra de Subirachs *Catedral*, que había ganado el premio de arte de la Diputación de Barcelona el año anterior.

En este momento se inauguraba una nueva etapa en la concepción del espacio público. Pero ¿era de verdad una nueva etapa?

El artista Marcel Martí en el taller, hacia 1960

El barrio es pionero en la introducción del arte moderno

CARRER ARQUITECTURA

ARTE ABSTRACTO EN EL ESPACIO PÚBLICO

Junto a la obra de Marcel Martí en Montbau se encargaron otras tres obras abstractas para plazas de Barcelona, también de escultores catalanes: *Evocación del trabajo*, de Eudald Serra, en 1961, que se instaló en el Pont del Treball; *Ingeniería textil*, de Àngel Ferrant, en la plaza de Fernando Casablanca, un importante empresario de la industria textil e inventor, y *Evocación marinera*, de Josep Maria Subirachs, que se situó en el que entonces era el paseo Nacional de la Barceloneta. En ese mismo año se instaló el monumento a Ildelfons Cerdà, una estructura de hierro, en la plaza del mismo nombre, y el monumento a José Antonio que se erigió en la avenida Infanta Carlota, hoy Josep Tarradellas.

Además de las mencionadas, en 1963 se acabó la inmensa obra de Salvador Aulestia *Sideroploide*, rebautizada

como Homenaje a los hombres del mar e instalada al final del rompeolas, donde llegaban las célebres golondrinas. Los de más edad recordaréis el sorprendente muro metálico que se imponía al visitante nada más tomar puerto.

No debió ser fácil convencer a las autoridades y al público en general de aquel cambio, que quería corresponder a la nueva imagen que quería dar la ciudad. Un aire de renovación corría por Barcelona. Los artistas modernos participaban en las bienales, exponían en las galerías, tenían buenas críticas de los intelectuales más destacados. En ese mismo período (ya en junio de 1960), el primer Museo de Arte Contemporáneo abrió sus puertas en la cúpula del Coliseum, Picasso donaba parte de su colección a Barcelona y se inauguraba el Museo Picasso de la calle Montcada.

*Forma 212,
de Josep Maria
Subirachs, en
Mundet*

UNA NUEVA MONUMENTALIDAD

Los monumentos siempre han querido reflejar la memoria y el orgullo de una ciudad. Después de la guerra civil el régimen de Franco se ocupó de destruir la memoria republicana e imponer sus propios héroes y mitos. Las obras emblemáticas de la Barcelona republicana fueron retiradas de las plazas públicas y guardadas en almacenes del Ayuntamiento, sustituidas por monumentos a los caídos, al Concilio Vaticano II y a José Antonio. Pero a finales de los años cincuenta los jóvenes escultores irrumpieron en el espacio público con un concepto diferente a aquella idea trasnochada de monumentalidad.

La escultura abstracta de estos jóvenes artistas ya no tenía una finalidad monumental, sino que quería integrarse en el contexto urbanístico y arquitectónico donde se situaba –en este caso, en el nuevo y moderno conjunto arquitectónico de Mundet o en el de Montbau–, con la idea, por otro lado muy en boga en aquel momento en Europa, de integración de las artes.

Así, un crítico declaraba: «El monumento escultórico al aire libre ha de reunir dos condiciones esenciales: de un lado, su integración en la arquitectura o paisaje que le rodea; hay que procurar que no quede colocado allí como un regalo, sino que parezca brotado de la tierra, de una manera natural, como un árbol. Y, por otra parte, su función comunicativa exige que cause en el ánimo del espectador un choque, lo que ahora se llama un impacto».

Los monumentos reflejan la memoria y el orgullo de una ciudad

No es casualidad que la aparición de esa modernidad coincidiera con un período de auge económico en todo el estado, consecuencia del Plan de Estabilización de la Economía de 1959, que favoreció la expansión acelerada de la ciudad en lo urbanístico, lo económico y lo cultural. Lo recuerda Baltasar Porcel en 1966 en La Vanguardia, en su artículo «Tiempo de crecimiento».

Este proyecto innovador y este nuevo concepto de monumento público no iba a durar mucho, aparte de que la buena arquitectura estaba reñida con la especulación que siguió en el terreno urbanístico.

En este episodio breve de la historia del arte en Barcelona, de la que Montbau es un ejemplo, además de traslucirse cierto oportunismo del régimen para apuntarse al carro de la modernidad, adivinamos la voluntad y la insistencia de algunos arquitectos, aquellos que estuvieron detrás de los conjuntos de Mundet y de Montbau, que ocupaban puestos relevantes en la comisión de urbanismo del Ayuntamiento y en la Diputación de Barcelona y lograron imponer un gusto diferente al imperante entre las filas franquistas.

ARQUITECTURA

CARRER

GINESTA
som de Montbau

Tocineria i xarcuteria de qualitat.
Gran selecció de **vins** embotellats i granel.

Mercat Conyelles - Parada 30 - 31 / Carrer Carles Soldevilla 08042 Barcelona
tel·l 934 277 811 - 607 231 084

ELABORACIÓ ARTESANA I NATURAL

**FORNERS
PASTISSERS
PUIG**

Obrador Propi des de 1916

FORN MONTBAU (l'Obrador) C/ Àngel Marqués 14-18 93 428 26 86	FORN JOANIC C/ Escorial 6 93 284 95 71	FORN FESPLANADA Pl. Esplanada Montbau 1 93 427 57 25	FORN VALL D'HEBRON C/ Ventura Rodríguez 2 93 428 19 95
---	---	---	---

Su Pastel
ARREGUI

c/ Armonia, 4 · Montbau · Tel. 93 428 22 36

**SOM L'AGÈNCIA DEL BARRI
T'AJUDEM A VENDRE O LLOGAR EL TEU PIS**

- venda
- lloguer
- administració de finques

Assessors
serveis immobiliaris
931 896 434
assessorsbcn.com

ZAPA-RÀPID
MONTBAU

C/ POESIA 1-5
GALERIES MONTBAU
08035 BARCELONA

CARRER DEL

Text per
MARTA CORELLA
I SERGI LATORRE

CINEMA:

Poesia, arquitectura, pintura i música. Les sinergies entre Montbau i l'art són moltes i molt diverses; van des dels rètols dels carrers fins a les seccions d'una revista de barri. Però quina és la seva relació amb el cinema?

*Fotograma de El año de la
plaga (2018), al carrer de
la Lírca de Montbau*

MONTBAU

I EL SETÈ ART

CARRER POESIA

Al llarg de l'any 2019 es van concedir 79 permisos per rodar a localitzacions del districte d'Horta-Guinardó; l'any 2018, 109, i el 2017, 206.

Tot i que el barri no té un carrer dedicat al setè art, el cinema sí que sap alguna cosa dels seus carrers. L'any 2005 va iniciar-se «Cinema en curs», un programa pedagògic per apropar el cinema a les escoles i els instituts. El projecte té dos grans objectius: afavorir que els nens i els joves descobreixin el cinema en tant que forma d'expressió i desenvolupar les potències pedagògiques de la creació cinematogràfica. Per fer-ho, cineastes i equips tècnics acompanyen els alumnes en l'aventura de descobrir què hi ha darrere i davant les càmeres. D'ençà d'aleshores, l'institut Narcís Monturiol ha participat en el projecte amb set films produïts pels alumnes: *Dos curiosos viatgers*, *Camí*, *El silenci*, *Weltschmerz*, *A contracorrent*, *El sol sempre torna* i *Tornar a començar*. Les possibilitats descobertes i la creativitat de nens i joves resulta en uns fabulosos curtmetratges que recorren els carrers del barri, baixen a la platja o s'endinsen en la Collserola que espera carrer amunt.

Sovint, però, els rodatges tenen un caràcter diferent. D'acord amb la Barcelona Film Comission, al llarg de l'any 2019 es van concedir 79 permisos per rodar a localitzacions del districte d'Horta-Guinardó; l'any 2018, 109, i el 2017, 206.

UNA MICA D'HISTÒRIA

La història d'aquesta col·laboració es remunta a principis dels anys seixanta, quan Francisco Rovira-Beleta, director de *Los Tarantos* i *El amor brujo*, va rodar *Los atracadores* (1961), un al·legat contra la pena de mort i una denúncia de la normalització social de la violèn-

cia i les armes. La cinta presentava tres joves de diferents classes socials que, desencantats amb la seva vida, decideixen delinquir; les conseqüències seran tràgiques. L'any 1963, la història va a ser guardonada amb el Premi Sant Jordi com a millor pel·lícula espanyola del 1963 i nominada a l'Os d'Or del Festival de Berlín. En el rodatge van coexistir barris benestants i acomodats, blocs de classe mitjana i barriades precàries, espais cèntrics i d'extraradi, solars i naus portuàries. És en aquest context que l'antic camp de futbol de l'equip de Sant Genís dels Agudells (on avui s'aixeca el Mercat de la Vall d'Hebron, al costat de la bòbila) apareix en diverses seqüències que aproximen per primera vegada el cinema a una zona en plena expansió urbanística i a un Montbau en construcció.

Després van ser necessaris quaranta anys per tornar a veure rodatges tallant els carrers del barri. Les Llars Mundet constituïren l'espai d'aquest retrobament, i és que allà van gravar-se tres noves pel·lícules: *Tempus fugit* (2003), rodada en català, va filmar les escenes d'interior a l'Institut Psicopedagògic (les exteriors, però, es van filmar a la Barceloneta); *Face of Terror* (2004), una coproducció nord-americana, va utilitzar el Palau de les Hores com a plató. A la darrera, *50 días de invierno* (2006), l'actriu Mercedes Sampietro hi interpreta una professora turmentada pels seus alumnes en una aula fictícia que es va improvisar a Respir, el servei residencial d'estades temporals per a persones grans.

També el Parc del Laberint d'Horta ha estat escenari de múltiples produccions filmiques; d'entre totes, però, destaca la

Fotograma de *Alpha* (2013), al Pla de Montbau

adaptació cinematogràfica d'*El perfum* de Patrick Süskind, una pel·lícula dirigida per Tom Tykwer i coproduïda per França, Alemanya i Espanya.

Des de aleshores, el cinema ha mantingut una presència intermitent al barri. Una producció de TVC, *¿Y a mí quién me cuida?* (2007), va fer servir les pistes del Club de Petanca Harmonia, al carrer Arquitectura, per filmar les escenes d'un campionat amb un jurat molt especial: el veí Manel Escolar va interpretar l'àrbitre de la contesa.

La darrera dècada ha vist actors i directors de prestigi reconegut passejar pels carrers de barri el seu glamur i la seva experiència. L'any 2011, el thriller policíac *Codi 60* va incloure escenes a les Galeries de Montbau, al carrer Angel Marqués. Però el gènere policíac no s'acaba aquí: també *Alpha* (2013) va posar el Pla de Montbau davant els llums i els objectius.

RODATGES RECENTS

Així mateix, Leticia Dolera, directora i actriu de reconeguda trajectòria, va utilitzar els Jardins de Montbau i el super-

mercat La Basi, que tots coneixem, per a *Requisitos para ser una persona normal* (2015). Aquesta va ser la primera d'un seguit de pel·lícules que van utilitzar el carrer Benlliure com a plató cinematogràfic. El thriller sobrenatural *El pacto* (2017), distribuït per Sony Pictures, produït per Movistar+ i dirigit per David Victori, va dur l'actriu guardonada amb un premi Goya Belén Rueda a filmar sota la pluja en aquest mateix carrer. *Cerca de tu casa* (2016), d'Eduard Cortés, recorre el carrer Benlliure per denunciar els desnonaments que van seguir a la crisi econòmica del 2008; la pel·lícula va comptar amb la música i la actuació de Sílvia Pérez Cruz i la presència del camaleònic Ivan Massagué.

Aquest actor, per cert, no va trigar a tornar al barri. *El año de la plaga* (2017), un llargmetratge fantàstic i ple d'aventures, va suposar la tornada d'Ivan Massagué

Fotograma de *Requisitos para ser una persona normal* (2015), al supermercat La Basi

i Carlos Martín Ferrera (director de *Codi 60*), acompanyats de la mediàtica Silvia Abril. Aquesta nova versió de *La invasión de los ultracuerpos* (1978) de Philip Kaufman va fer servir el carrer Lírica (número 9) per al rodatge d'escenes interiors i exteriors.

ESCENARI DE SÈRIES

A més d'escenari de pel·lícules i anuncis publicitaris, Montbau ha estat també l'espai de gravació de algunes sèries televisives i d'*streaming*. L'any 2015 la productora Mediaset Espanya hi va rodar un dels capítols de la sèrie *Sé quién eres* (2017), emesa a Telecinco. Al capítol 14, «Julieta», hi veiem com el conegut Pepón Nieto busca un segrestador que s'ha amagat al carrer Benlliure 38. La seva presència, però, no va ser gens discreta: la producció va ser un èxit d'audiència a escala estatal, amb una mitjana de més de dos milions d'espectadors per capítol i fins a un 19% de quota de pantalla!

Fotograma de Codi 60, a les Galeries de Montbau

Fotograma de Sé quién eres (2017), al carrer Benlliure de Montbau

Fotograma de *El año de la plaga* (2018), al Carrer de la Lírca de Montbau

A més d'escenari de pel·lícules i anuncis publicitaris, Montbau ha estat també l'espai de gravació de algunes sèries televisives i d' streaming.

Fa només un parell d'anys, la plataforma HBO estrenava *Foodie Love* (2019), una sèrie d'Isabel Coixet, guanyadora de sis premis Goya, guardonada amb la Creu de Sant Jordi i nominada a l'Os d'Or del Festival de Berlín. En aquesta sèrie, una parella es coneix poc a poc, al ritme d'un seguit de cites on la gastronomia tindrà un paper central. Al sisè capítol, «El croissant perfecto no existe», un pla picat transporta l'espectador al carrer Clarà Ayats i s'obre a una seqüència en què veiem com Guillermo Pfenning busca sense èxit la casa d'una esplèndida Laia Costa.

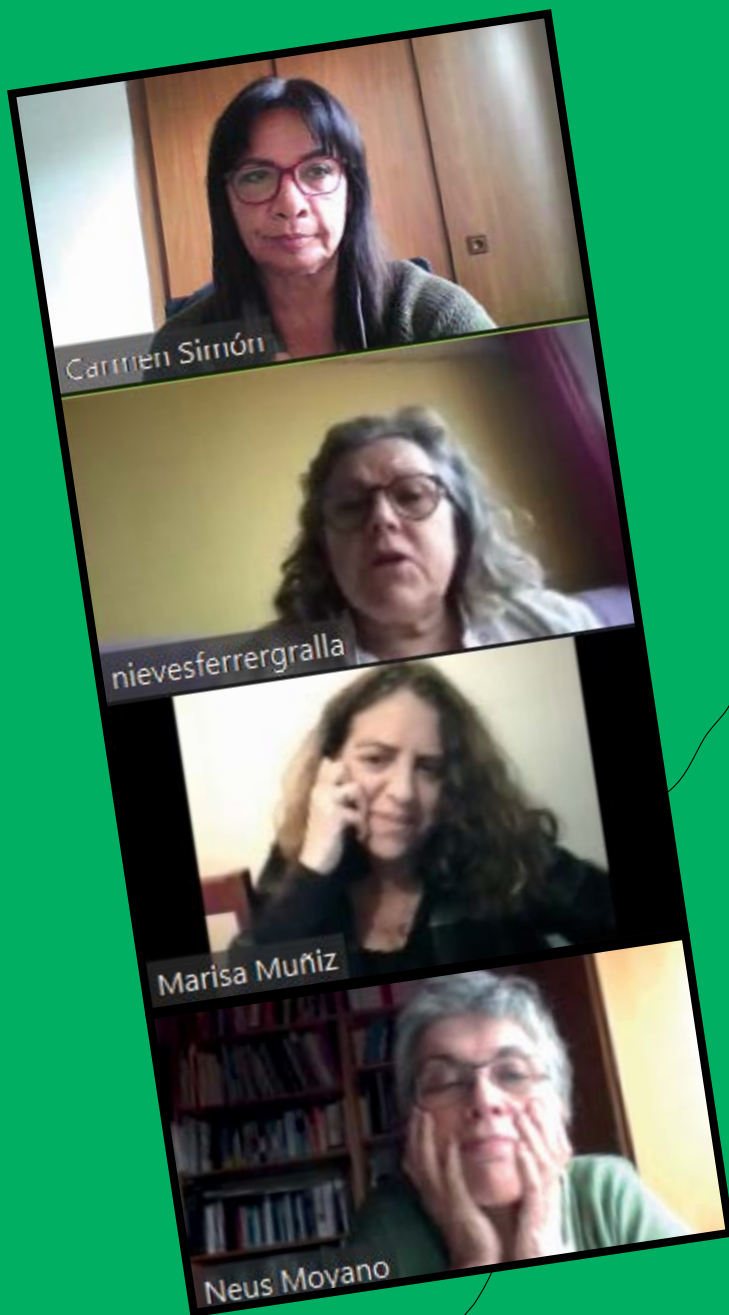
Finalment, el 30 d'abril del 2021 s'estrenarà la sèrie dramàtica de Netflix *El inocente*, que donarà més internacionalitat al nostre barri amb les seqüències rodades durant uns dies de l'any 2019 als carrers Joan Sales i Pantomima.

Tanmateix, aquesta llarga relació amb el cinema no amaga que, de fet, els rodatges no agraden a tothom: de vegades comporten sorolls, aglomeracions i interferències molestes en la quotidianitat del barri. Això no obstant, la seva presència ha introduït Montbau en el mapa cinematogràfic de la ciutat i ha mostrat els nostres carrers i edificis a la resta de Barcelona i del país. Fins i tot mundialment, quan alguna d'aquestes produccions traspasa les fronteres geogràfiques i lingüístiques i les pel·lícules que ens mostren es projecten arreu del món.

TALLER DE ESCRITURA

Introducció per
CARMEN SIMÓN

CARRER POESIA

Carmen Simón

nievesferrergralla

Marisa Muñiz

Neus Moyano

LECTURAS POR ADELANTADO

El proceso de la escritura creativa no es tarea fácil, sobre todo si queremos narrar de dentro hacia afuera, apartadas de la literatura intelectualizada. Y ha sido en este espacio de la Sala Polivalent de Montbau en que un grupo de mujeres vecinas se han agrupado en torno a esta actividad creativa.

El curso primero, que iniciamos en el mes de octubre del año pasado, nos permitió conocernos personalmente. El uso obligatorio de las mascarillas, quiero decirles, no fue impedimento para que el encuentro mutuo resultara cálido. Mujeres jóvenes y no tan jóvenes, todas reunidas con entusiasmo y valor para empuñar un boli y abrir su alma.

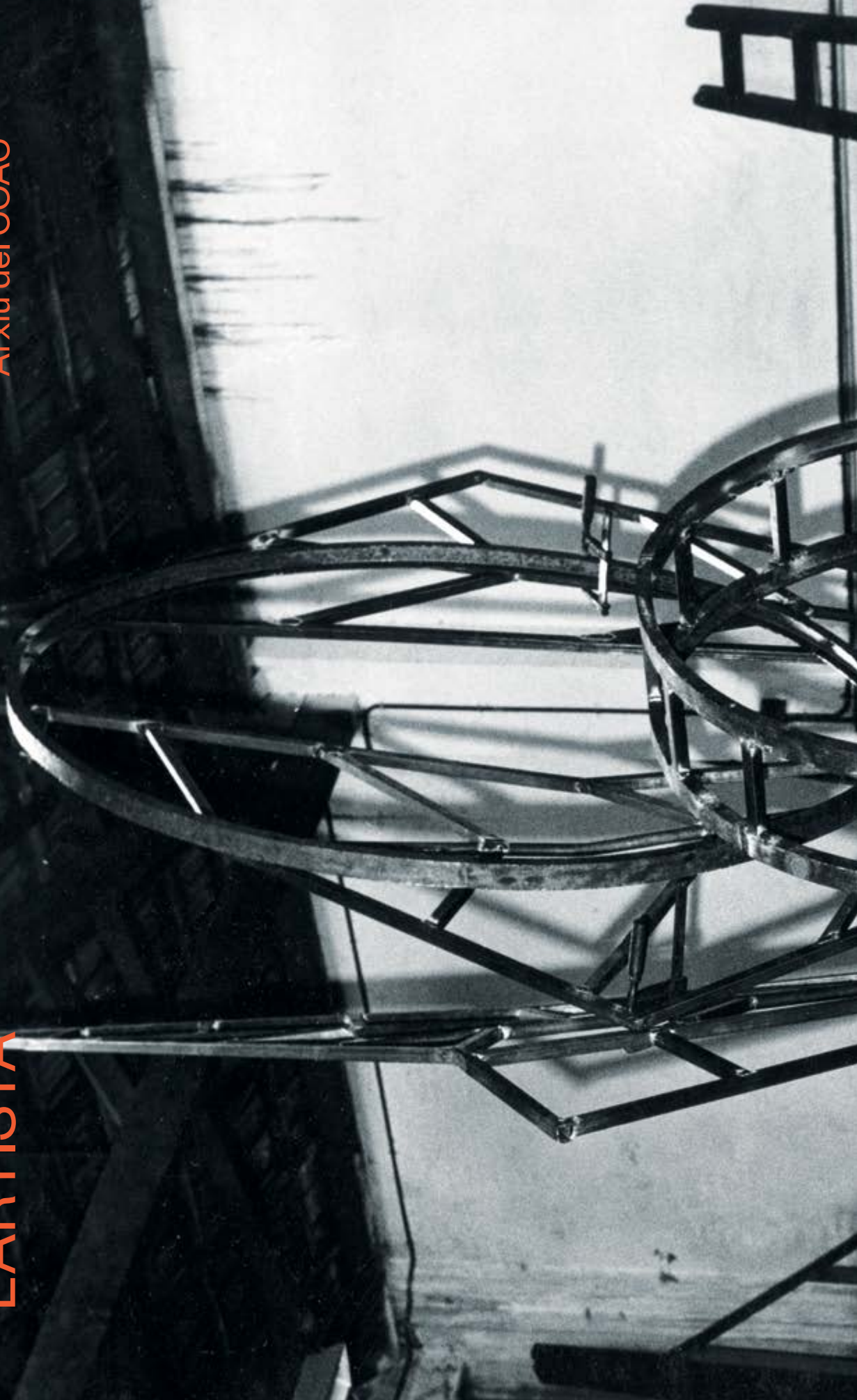
Aun cuando no soy partidaria de publicar los trabajos de quienes apenas se inician en mis talleres, he hecho una excepción esta vez, ya que la situación extraordinaria que vivimos a nivel mundial pide que nos acompañemos. Y qué mejor forma de hacerlo que compartir el alma de las palabras de estas mujeres con sus vecinas y vecinos del barrio de Montbau.

Seguimos ejercitando la escritura en un conjunto ampliado por la videoconferencia y, aunque es natural el extrañar la presencia humana, puedo asegurarles que juntas hemos logrado conjurar a los duendes cibernéticos para continuar con este oficio de la palabra.

www.tallerlevreriano.com

EL TALLER DE L'ARTISTA

Fotografia anònima.
Cap a 1960.
Arxiu del COAC

LA SORTIJA

Amanecemos un día más con diez grados bajo cero. Berlín seguía cubierto de nieve y mi ausencia de buen calzado para la aventura me hacía temblar. No sé si temblaba más del miedo al frío o del frío en sí mismo cada vez que salíamos a la calle. Me preparé un café bien humeante para salir del apartamento rumbo a Tacheles. Me dejé llevar, el frío nunca me ha dejado pensar con claridad, así que seguía las instrucciones del grupo con el que viajaba.

En el metro mi musculatura se relajó un poco; me aliviaba el calor del vagón lleno. A pesar del gentío, las bufandas y gorros acallaban el aliento que parecía que todos contenían para mantener el calor. Llegamos a nuestra parada y bajamos. Un edificio monumental, como muchos en Berlín, nos recibió. Pero este tenía una presencia distinta, algo despertó en mí, incluso dejé de sentir el frío. Solo quería avanzar y entrar. Una puerta pequeña para un edificio tan grande, te adentraba en un entresijo de pasadizos y escaleras. Fui subiendo hasta dar con el segundo piso y allí la magia se produjo. Vi un pequeño taller, dentro se encontraba una mujer octogenaria, con el cabello blanco de rizos revueltos; trabajaba sin descanso, tallando unos anillos en plata. Conforme yo avanzaba hacia el interior del taller, el recuerdo de mi bisabuela me asaltó, vino a mí

Text per
IRATI GONZÁLEZ

con su estilo elegante y personal, siempre con sus sortijas puestas.

Me acerqué a la mujer en silencio. Cuando acabó de tallar se giró hacia mí y en un español algo oxidado, mientras cogía uno de sus diseños, me dijo:

— Esta sortija, sin duda, es para ti.

La energía de mi bisabuela se palpaba en el ambiente; podría llegar a jurar que la mujer utilizaba su mismo perfume. Ese perfume dulce, con un toque a rosas, que caracterizaba los rincones que mi bisabuela habitaba. Me quedé sin habla, un escalofrío recorrió mi espalda. Con sus manos un tanto huesudas y con nudos por la edad, pero aún hábiles, cogió mi mano, me puso el anillo y una sonrisa inmensa se dibujó en su cara, que a su vez contagió la mía.

La voz del guía me sorprendió desde el pasillo; lo miré, me reclamaba que volviera con el grupo. Antes de marcharme, quise despedirme de la anciana, pero ella había desaparecido. Solo quedaba un banco de trabajo con los utensilios y los materiales cubiertos de polvo. Era imposible no haberla visto salir y el taller no tenía otras puertas. Instintivamente miré mi mano. El anillo de plata me acompañaba.

LA MAQUINARIA DE LOS SUEÑOS

Text per
SOFIA LUJÁN

Mi calle es un estrechísimo pasillo recubierto de toda clase de matorrales, árboles y setos, en donde no hay aceras, ni arcén con coches, ni paso de peatones, ni semáforos, y donde si vas con paquetes tienes que tener cuidado de no darte algún codazo con la persona que en ese mismo momento pueda ir en dirección contraria. Al entrar en mi edificio noté que una joven, que venía de frente, me saludaba muy amablemente. Era el mes de mayo, el calor ya estaba presente y esperábamos que derrotara al virus, pero aún debíamos usar las mascarillas; pensé que se habría confundido de persona:

— Perdone, ¿quién es?, ¿la conozco?

Ella enseguida se disculpó y muy simpática me dijo:

— No, no nos conocemos de nada, porque hace una semana que vivo en este barrio, pero estamos tan cerca que me parecía frío no dar los buenos días.

Encontré una respuesta amigable y me atreví a preguntarle si le gustaba Montbau y de dónde venía. Al responderme que de Chile, me hizo aún más gracia, y ya parecía como si el encuentro casual se pareciera a una antesala de una conversación que ninguna estaba dispuesta a dejar de aprovechar. Desde el momento uno, sentí como si nos conociéramos de toda la vida y como si los dioses mapuches me la hubieran enviado. Enseguida le dije que cuando se encontrara sola podía venir a mi piso a tomar café, dándole el número de móvil y el piso exacto. Yo también muchas veces tenía ganas de hablar con alguien, porque vivía sola.

Irene me tomó la palabra y a los dos días se presentó en mi piso. Ella es joven, alta, con unos expresivos ojos negros y una bonita cabellera larga y rizada; sus ademanes son elegantes, su voz es dulce y melosa. La guinda del pastel la puso cuando me contó que llevaba siete años de ejercicio de su profesión de actriz, y que estaba en Barcelona haciendo un máster de teatro en la Universidad de Barce-

lona. A partir de ese día, las visitas se fueron haciendo más frecuentes. El verano aburrido y sin viajes que por la pandemia tenía diagnosticado, se convirtió en algo diferente. En ocasiones, se nos hacía de noche hablando de Isabel Allende, otras de Pedro de Valdivia, o de la situación de la política actual de Chile, tan parecida a aquella de mi juventud de los años setenta. En realidad, nos habíamos conocido como si estuviéramos en otra época, cuando no había ordenadores y la gente paseaba con tranquilidad por los jardines, sin estrés. Un día vi a Irene preocupada, quizá triste. Le habían dicho que, como prácticas de su máster en la Universidad, tendría que hacer una función de teatro. ¿De dónde sacaría ella a un grupo de personas que quisieran hacer teatro, si no conocía a nadie en esta ciudad? Y lo peor —agregó—, ¿en dónde se podrían reunir para los ensayos de la obra a representar? Barcelona es una ciudad tan cara...

Lo primero que pensé fue en ayudarla; yo conocía a los responsables de los tres locales del barrio, que son del Ayuntamiento. Le propuse que la acompañaría para presentarla; seguramente alguno de los tres nos facilitaría su espacio. También, aunque de vista solamente, conocía a un grupo del barrio; a la salida del metro les propondría participar.

Las semanas fueron pasando e Irene contactó con nueve mujeres para explicarles qué era eso del teatro social. Y la maquinaria de los sueños empezó a girar para mí. Todas querían hacer teatro, pero hasta ese momento no habían podido. Los ensayos se fueron sucediendo cada semana y, como si de un milagro se tratara, cada vez todo iba resultando mejor; nada importaba demasiado, nosotras mismas escribimos los diálogos de la obra. Los últimos ensayos los hicimos por videoconferencia, así como la representación final. Varias nos tuvimos que agrupar en los pisos, para superar los inconvenientes del ciberespacio, pero todo resultó un éxito. No pudimos sacar mejores enseñanzas de las dificultades.

A partir de aquí, me atreveré a soñar más, me prometí.

NODI

Aquel domingo soleado de febrero invitaba a salir a pasear.

— ¡Nodi! —llamé a mi perro recién adoptado, un cocker negro y gordinflón de tamaño mediano, que me miró encantado por salir a la calle.

Si por él fuera viviríamos en una tienda a los pies de mi amigo el abeto de enfrente de la portería. Nodi no tenía rabo para mostrar su contento, se lo cortaron de cachorrito, pero se las apañaba muy bien moviendo el pompón que le dejaron en su trasero; su alegría se mezclaba con la ansiedad de encontrar a su amo abajo, pues no sería la primera vez que se perdieran.

Su dueño fue un hombre triste, de unos cuarenta años, era alto y moreno, de mirada dulce. Toni aún conservaba su atractivo y un porte elegante, a pesar de estar habitado de muchas cicatrices que iba arrastrando cada vez más solo por las calles del barrio; pedía amablemente algo de dinero aquí y allá para pagarse la entrada al reino del dios Baco. Muchas veces me lo encontré sentado en los bancos de mi calle con su lata de cerveza en la mano y su fiel amigo tumbado a sus pies. El peludo, en cuanto me veía, corría hacia mí, seguro de encontrar alguna cosa rica en mis bolsillos; yo nunca fallaba, y Toni a veces nos regañaba a los dos:

— ¡No le des nada, que siempre está pidiendo!

Era un 19 de febrero, y recuerdo bien la fecha pues estábamos celebrando el cumpleaños de mi hermano con mi madre entre bailes y risas, cuando el timbre de casa empezó a gritar siendo imposible no responder, y así fue como en pocos segundos la fiesta saltó por los aires. Toni, con voz desgarradora, me suplicó desde el telefonillo:

— ¡Quédate a mi perro, me voy a suicidar!

Con el corazón en un puño, bajé, y ahí estaba abrazado al cuello de Nodi. Entre llantos y besos le decía:

Text i fotografia per MARISA MUÑIZ

— Perdóname, te quiero mucho, pero ya no puedo más, te tengo que dejar.

A mí me repetía que me lo quedara y lo cuidara mucho. Busqué entonces entre mis vocales y consonantes la conjunción perfecta para convencerle de que me dejara acompañarle a las urgencias del hospital, ya desesperada ante su negativa, sentenció:

— No puedes decidir dejar el planeta con semejante borrachera.

Dudó unos segundos mirándome atentamente, luego dio media vuelta y vi a mi amigo desaparecer calle abajo hasta acabar aterrizando para siempre en el paraíso. En la explanada nos vimos rodeados enseguida de amigos y vecinos de Nodi que igual que yo respiraban interrogantes llenos de espanto que éramos incapaces de contestar.

Una mujer alta y delgada se me acercó. Era la hermana de Toni. Yo la conocía de oídas por las largas conversaciones con su hermano, pues ella siempre le ayudaba con algo de dinero que él se gastaba en un periquete. Para él nunca era suficiente lo que nadie le daba.

— Mi hermana tiene un buen trabajo —decía—, yo antes también, sabes... Soy mecánico dentista... y muy bueno...

Cristina me sonreía con los ojos llorosos y asustados, mientras se apartaba con sus dedos delicados los mechones lisos de su cabello rubio, que dejaban ver facciones finas. Pude apreciar debajo de su mirada a una niña indefensa que se debatía entre la culpa y la profunda desolación; aparentando una serenidad firme, era descubierta, pues su cuerpo inquieto no podía dejar de moverse.

— Te invito a comer —me dijo—, he quedado con la expareja de Toni y los niños, que están muy afectados.

Caminamos hasta la terraza del bar de enfrente, donde estaba Susana con sus dos hijos, una mujer fuerte y seductora de cuarenta

y pocos años, a la que la vida había entrenado para sobrevivir a cualquier circunstancia por dura que fuera. Expresiva y siempre observando todo a su alrededor por el rabillo del ojo, Susana no dejaba de contar anécdotas de su vida con Toni; a ratos interrumpía rota de dolor, que en un momento se le convertía en rabia contra su amante:

— ¡Cómo has podido hacerme esto! —Y enseguida se justificaba—: Estoy muy cabreada con él, por irse... —Dejaba salir la culpa por no haber cogido el teléfono aquella mañana en que como tantas otras veces, Toni la llamó sin que ella presintiera que sería la última.

Juntamos dos mesas y nos sentamos. A mi lado estaba la niña, una preciosa criatura de unos diez años; su sonrisa coqueta atrapaba ternuras, la miel de sus ojos pillines escondían a una viejita que estaba aprendiendo deprisa la magia de vivir. Su hermano, ya adolescente, un muchachito alto y nervioso; muy callado, interrogaba al mediodía con los ojos bien abiertos, intentando a ratos entender todo aquel caos con el que vivía ya hacía demasiado. Delgadito y guapo, de melenita morena, el chico miraba a su madre, sentada enfrente suyo, buscando el arrullo de una sonrisa. Se percibía que a su corta edad ya había saboreado el miedo y la locura. Los platos llegaron y enseguida los chicos, hambrientos de caprichos, empezaron a disfrutar comiendo a cuatro manos, mientras una diagonal de conversación entre Susana y Cristina paseaba frente a mis narices; me sentía una extraña entre ellos.

Nodi no se apartaba de la nena, que se divertía dándole patatas fritas, que él no se cansaba de reclamar haciéndole mil monerías puesto a dos patas delante de ella. Me uní a su juego, acariciando los rizos largos y castaños de la niña, que se movía mimosa en la silla que enseguida tomó vida bailando a su compás. De pronto, dentro de mí surgió un deseo de no sé dónde, que me impulsó a buscar en mi monedero algo de dinero para dárselo a la chiquilla. Ella, mirándome sorprendida, lo cogió encantada; con los ojos resplandecientes y una sonrisa de oreja a oreja, alzó la voz:

— ¡Mira, mamá!, me ha dado para chuches, esto es lo que hacía siempre el Toni...

Susana y Cristina sonrieron cómplices, por primera vez vi un interés por participar en lo que se hablaba de su hermano que adelantó su cuerpo y su rostro por encima de los platos. La luz que reflejó aquel anuncio traspasó nuestros cuerpos. Tuvimos, entonces, la certeza de que quien fuera su papi adoptivo de algún modo estaba vivo allí con ella, con todos nosotros. Nadie dijo nada, no hacía falta; el silencio lo gritaba. Después de los cafés, Cristina me dio su teléfono, quedamos en que se haría cargo de los gastos veterinarios de Nodi, que sacudía las orejitas de derecha a izquierda expulsando angustias.

Susana me dejó claro que el perrito era suyo, pero que no se lo llevaba por no tener una casa para acogerlo. Al ratito llegaron los niños correteando entre risas, repartiéndose los dulces que acababan de comprar. Su madre los llamó enseguida y al momento la obedecieron; tenían que irse, les dijo, a la residencia para mujeres desamparadas donde ahora vivían; aún les estaban esperando para comer, pues no avisaron de que no irían. Se abrazaron con Cristina, y en pocos minutos, los vimos alejarse con prisas hacia su destino incierto sin mirar atrás. Susana me dijo adiós precipitadamente y se acercó a saludar a un vecino que la llamaba desde la esquina; le dio el pésame y también ella se fue a buscar su coche, que la llevaría con su niña triste hacia otra parte, a su otra vida, en otro mundo. Nodi, un pelín despistado con tantas emociones, al fin entendió que se venía conmigo, y los dos empezamos nuestro camino juntos, una aventura que continúa.

Desde esa tarde, Nodi supo que por mucho que buscase a su compañero de mil correrías, ya no lo encontraría en ningún bar del barrio. A partir de ahora, Toni estaría para siempre en ningún sitio y en todas partes.

SEGUIU LA PISTA... RECOMANACIONS DE LA BIBLIOTECA

Text per
CANDI RUBIN

HARMONIA

CARRER

L'ABECEDARINegre

Aquest any el Festival BCNegra 2021, pensant en la nostra especialització – per als que encara no la coneixeu, és el gènere negre i policíac –, va incorporar una iniciativa de la biblioteca, l'ABECEDARINegre. La idea era obsequiar amb un punt de llibre a tots els usuaris que agafessin en préstec documents de la nostra especialització.

Durant el festival es van donar els punts A, B, C i N a moltes biblioteques de Barcelona. Quan us arribi aquesta revista ja hi haurà molta gent que n'ha començat a fer la col·lecció. Els punts es poden anar col·leccionant fins al proper BC-

NEgra, l'any que ve, que serà quan acabarem de donar totes les lletres.

A partir del març hem començat a donar dos punts diferents cada mes. Us aconsello que si a l'abril encara no teniu els punts, us passeu per la biblioteca, agafeu documents en préstec, els demaneu i evidentment, ja que sou aquí, feliciteu la dissenyadora dels punts.

O sigui que si és amb aquesta lectura que t'has assabentat de la iniciativa, ja pots córrer a la nostra biblioteca i començar a col·leccionar els punts, perquè ja n'hem donat uns quants. Aquest mes del llibre i les roses, ja podeu suposar quines lletres repartirem, oi?

Arriba Sant Jordi i volem compartir amb els lectors del Ressò els serveis nous i les iniciatives de la biblioteca per a tots vosaltres. El dia de Sant Jordi –això és un clàssic– la biblioteca es queda buida perquè és el dia que s'aprofita per sortir al carrer, fer una volta pel centre i veure tot l'ambient que hi ha. Potser aquest any encara no en podrem gaudir com fèiem sempre, però el que és ben segur és que tornarem a veure Barcelona plena de roses i de llibres, no en tenim cap dubte. Què volem recomanar-vos avui, si no són llibres?

QUÈ MÉS VOLEM RECOMANAR-TE DES DE LA BIBLIOTECA?

PRÉSTEC A DOMICILI

Aquest és un servei que volíem oferir ja fa molt de temps, però per manca de personal no ens era possible fer-ho. Ara, gràcies a la participació de l'AEFF –l'Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore–, que s'ha ofert a ajudar-nos, podrem fer-vos arribar la biblioteca a casa.

Aquest servei està pensat per a persones grans i amb mobilitat reduïda. També en poden gaudir persones en període de convalescència o amb discapacitats físiques; així mateix, s'ofereix a les residències.

Els documents poden ser qualsevol material que hi hagi disponible a la biblioteca; com ja sabeu, el préstec és gratuït. Si esteu interessats en aquest servei, us podeu posar en contacte amb nosaltres per sol·licitar més informació.

La gestió serà tan fàcil com demanar-nos els documents que vols, i un voluntari te'ls portarà a casa. I si no tens el carnet de la biblioteca, tan sols cal que

ens presentis el teu DNI i te'l fem en un moment, tot gratuït.

Així doncs, penseu si coneixeu alguna persona a qui li pugui interessar aquest servei.

LECTURA A CAU D'ORELLA

Us oferim un nou servei, adreçat a gent gran amb problemes de mobilitat, que consisteix a fer lectures mitjançant trucades de telèfon concertades. Es llegeixen per telèfon fragments de les obres escollides prèviament, d'acord amb les peticions i els interessos de la persona que sol·licita el servei; l'objectiu principal és l'acompanyament amb la lectura.

El funcionament és ben senzill. La lectura es fa per telèfon, una vegada a la setmana i durant una estona d'una durada determinada. Ara aquestes lectures les farà el personal de la biblioteca.

I ja per finalitzar us demanem, als lectors del Ressò, que penseu a quines persones els podrien interessar aquests nous serveis. Ja tenim els serveis, ara necessitem la gent que en vulgui gaudir.

Comptem amb vosaltres. Cuideu-vos molt!

LA PASTISSERIA ARREGUI

*Fotografia per
FAMÍLIA ARREGUI*

CARRER HARMONIA

UNA HISTÒRIA DOLÇA

*Text per
NEUS MOYANO*

La pastisseria és un art? Ens ho preguntàvem quan engegàvem aquest número de la revista que ara teniu a les mans.

El gust de combinar sabors i colors és una habilitat que admirem, és clar, però és que, a més, els Arregui tenen l'habilitat d'acontentar i satisfer els habitants de Montbau i portar-los felicitat.

Els brioxos, les ensaïmades, els croisants i les magdalenes tenen la capacitat de transportar-nos, com ens recorden algunes novel·les cèlebres, a mons i records agradables. Alguns pastissos porten nom d'artistes: el pastís massini, en record del conegut cantant d'òpera Angelo Massini, a qui anomenaven «el tenor angelical», és d'origen català. La sara rep aquest nom en honor de l'artista Sara Bernhard: els pastissers de Barcelona la van voler homenatjar en un dels seus viatges i van crear aquest pastís en honor seu. El pastís Paris-Brest commemora una cursa de bicicletes, cosa que recorda amb la seva forma de roda. També n'hi ha molts que estan lligats a celebracions màgiques, com el dia de Reis o la Pasqua, que ja està per sempre més vinculada en la nostra imaginació al dia de la mona.

Sembla que no hi ha res que ens faci més feliços que l'olor que desprèn l'obrador d'una pastisseria. No hi ha res de tan màgic per a la vista com un aparador ple de mones de Pasqua i l'expectativa dels núvols flonjos de nata, del pa de pessic desfent-se a la boca, les aromes exòtiques de vainilla i canyella de les cremes i els efluvis mediterranis i refrescants de les mousses de llimona, que desperten els sentits i la imaginació.

Eduard Arregui i els seus pares Pepita i Manuel

No hi ha res de tan màgic per a la vista com un aparador ple de mones de Pasqua

Manuel Arregui davant de la pastisseria

CARRER

HARMONIA

A l'obrador

UN NEGOCI FAMILIAR QUE VE DE LLUNY

Els pares dels germans Arregui van arribar a Montbau ara fa 53 anys. Es van instal·lar a viure-hi i van obrir la pastisseria. «El rubio», que era com coneixien Manuel Arregui al seu poble d'origen, prop de Calataiud, era forner de professió. Va tenir l'oportunitat d'aprendre l'ofici de pastisser a Barcelona, a les pastisseries Fuster, i d'aquí va passar a Montbau. Durant molt temps va regentar una de les dues pastisseries del barri.

La mare, Pepita Izquierdo, venia d'una família de pastissers de Cerdanyola, i el fills han heretat la professió i la passió de tots dos. Eduard és mestre pastisser i ha estat professor a l'escola de pastisseria. Amb el seu germà Daniel porten el dia a dia de la pastisseria.

En un petit obrador del carrer Harmonia, els dos germans fan mans i màni-gues per servir a tota la població necessitada de fer una mica més dolça la seva existència.

El barri és molt tradicional en els seus gustos i no hi agraden les innovacions tipus Ferran Adrià. Els tortells, la nata, la xocolata són els de tota la vida.

Tots els seus productes els fan ells mateixos al seu obrador. Fins i tot els torrons, a excepció del de Xixona.

Els Arregui serveixen també als restaurants de la zona. Us asseguro que els borratxos i el milfulls de crema que podem tastar al restaurant Ginesta són deliciosos. S'han de reservar, perquè els hi prenen de les mans.

Sembla mentida que d'un espai tan petit en pugui sortir tanta varietat de pastes i pastissos. Sempre trobes una solució per a un compromís i et fan quedar sempre bé.

I dic jo que fer feliç tot un barri dia rere dia també deu ser un art.

Pepita i Manuel

LA IMPORTÀNCIA DE L'ART A LES ESCOLES

*Text i imatge per
AINA GARCIA PLANCHART*

CARRER

Hem anat a veure la professora d'art de l'escola de primària Baloo, que ens ha explicat una mica la seva experiència com a professora, tant d'arts plàstiques com d'expressió corporal, i també ens ha parlat una mica per sobre la història de la integració de l'art al programa educatiu de l'escola.

L'escola Baloo sempre ha donat molta importància a l'ensenyament de l'art a les criatures. Quan es va fundar l'escola Baloo, va ser per iniciativa d'una cooperativa de pares i mares que no estaven d'acord amb el sistema educatiu per molts motius, un dels quals era que l'assignatura de Plàstica no estava inclosa en el projecte educatiu; per això, en un principi i durant molt de temps, el professor d'art el contractava l'AMPA.

LA IMPORTÀNCIA DE L'ART A L'ESCOLA

La professora d'Arts Plàstiques i d'Expressió Corporal de la Baloo, l'Anaïs, subratlla que l'art va molt més enllà de fer quatre guixots en un full de paper, ja que és una via per a conèixer-se millor un mateix. Així, no és tant una matèria en què intervinguin la lògica, la racionalitat, l'intel·lecte, sinó que s'hi treballa

la sensibilitat, l'exploració interior, etc. Això es pot experimentar tant dibuixant, pintant, observant i creant com expressant-se sense paraules, concentrant-se... I, encara que les criatures més petites no tinguin prou paraules per comprendre els seus sentiments, les seves emocions, gràcies a aquest conjunt d'activitats les poden manifestar, cosa que les ajuda a conèixer-se molt millor.

Les arts plàstiques són una assignatura molt diferent de les altres i això a molts infants els agrada, però, com en tot, hi ha qui s'hi troba millor i qui no, qui hi destaca més i qui ho fa menys, qui s'hi aplica molt i qui no s'hi aplica gaire, etc. De tota manera, en general és una assignatura que agrada molt, i l'estona que es dedica a aquesta matèria és un moment en què tothom s'arriba a relaxar i concentrar en l'activitat.

L'art és una via
per a conèixer-se
millor un mateix

ADAPTACIÓ A LA PANDÈMIA

Amb la pandèmia de la Covid-19, l'assignatura de plàstica ha hagut de fer algunes modificacions i s'ha repartit en trimestres: al primer trimestre del curs 2020-2021, les classes de P3, P4 i P5 van ser les que van fer l'assignatura de plàstica; al segon trimestre, els va tocar a les de 4t, 5è i 6è, i en el tercer trimestre que ara comença seran les de 1r, 2n i 3r.

Dividir l'assignatura d'aquesta manera ha suposat que el període en què cada curs l'ha treballat fos molt més curt, i això no ha permès fer moltes de les activitats plantejades, com podria haver sigut la que estava prevista per al 8 de març.

Tot i així, s'ha establert un tema de treball per a tots els cursos, i cadascun el treballa d'una manera diferent. El tema d'aquest any ha estat el plantejament de l'art en la prehistòria. Aquest tema ens permet veure que, fins i tot en l'època en què no hi havia gairebé res, l'art ja hi era.

En conclusió, podem dir que l'art, tant si és plàstic com escènic (expressió corporal), és una matèria i una activitat molt important i interessant tant per als grans com per als més petits, perquè és una de les maneres més fàcils de conèixer-se un mateix i aprendre coses noves sense necessitat de recórrer al llenguatge verbal i al que és racional.

POESIA

AGENDA DE PRIMAVERA

TALLERS DE TARDOR					
<p>Inscripcions al formulari online i pagament per transferència - contacteu amb la sala polivalent a salapolivalent@bcn.cat Totes les activitats presencials es fan a la Sala Polivalent de Montbau si no s'indica un altre emplaçament i són gratuïtes a excepció de les que indiquen el preu.</p>					
TALLER	DATA	HORARI	EDAT	TALLERISTA	PREU
IOGA TARDA	07/04 a 09/06	Dimecres 17:30	Adults	Mabel Ramos	35,2€
ESCRITURA CREATIVA. TALLER LEVRERIA	08/04 a 10/06	Dijous 17:45	Adults	Carmen Simon	42,24€
ENGLISH THROUGH GAMES	12/04 a 7/06	Dilluns 17:45	6 a 9 anys	Kiddo	25,34€
IL·LUSTREM EL MÓN! TALLER DE DIBUIX	08/04 a 10/06	Dijous 18:00	6 a 9 anys	Elvira Mullieva	28,80€
CABARET SENGLAR					
Estiguen pendents de la programació					

PROPOSTES CULTURALS - ITINERARIS

ACTIVITAT	DATA	EDAT	ORGANITZACIÓ	LLOC
FEM L'ANIMAL	22 de maig	Per tota la família	Econimbus	Montbau

CÀPSULES

ACTIVITAT	DATA	EDAT	ORGANITZACIÓ	TALLERISTA	PREU
APRÈN A UTILITZAR EL TEU TABLET! 1r grup	4 i 5 de maig a les 11h	Gent Gran	Taula de Suport Mutu	Ponrec	Gratuït
APRÈN A UTILITZAR EL TEU TABLET! 2n grup	11 i 12 de maig a les 11h	Gent Gran	Taula de Suport Mutu	Ponrec	Gratuït

CONCERTS - JAZZ A JIMNAZZ

ACTIVITAT	DATA	EDAT	ORGANITZACIÓ
ELOI RASO DUET	9 d'abril 20h	Tots els públics	Associació Musical Big Band de Montbau
GABI GOMEZ QUINTET	14 de maig 20h	Tots els públics	Associació Musical Big Band de Montbau
BIG BAND MONTBAU	11 de juny 20h	Tots els públics	Associació Musical Big Band de Montbau

A LA VORETA DELS NÚVOLS A LA SALA POLIVALENT

La companyia Patawa ofereix l'activitat «A la voreta dels núvols», pensada per a infants de 0 a 3 anys. El nucli de la funció recau en la força del que és sensorial. La interacció amb els nens els fa participants de l'espectacle des del començament i fa que de seguida mostrin interès pel que se'ls mostra i que formin part de l'espectacle.

Un cop despertat el seu interès, un seguit de sons, colors, formes i llums els transporta a un món on un ampli ventall d'elements naturals i animals són els protagonistes: els núvols, el sol, la pluja, l'arc de Sant Martí, la neu, la nit, els estels, les papallones, els ocells i els globus.

Tot plegat són estímuls molt essencials i primaris que els infants tot just comencen a descobrir i pels quals senten una fascinació real. Per tot això, «A la voreta dels núvols» és un espectacle captivador per a la mainada.

Espectacle visual i poètic
de 0 a 3 anys

DISSABTE 22 DE MAIG
a les 10.30h a la Sala
Polivalent de Montbau

www.ciapatawa.com

Foto de Genís Robert

EN LA MORT DEL DOCTOR BASELGA

Lamentem el traspàs del doctor Josep Baselga, un metge reconegut, amb una extensa tasca en la recerca sobre el càncer a Espanya i als Estats Units, veí de Montbau.

La família és coneguda al barri. El pare, Manuel Baselga Monte, era un reconegut metge del treball a Barcelona, especialista en silicosis i altres malalties del món laboral, que va treballar per a diverses institucions catalanes. La primera relació del pare del doctor Pep Baselga amb Montbau va ser la seva tasca a la comissió constituïda per la cooperativa de consum La Puntual i el Patronat de l'Habitatge per a la construcció dels primers habitatges al barri, els de l'Esplanada, en qualitat de metge higienista. Posteriorment la família es va traslladar a Montbau amb els fills. La mare és infermera i dos dels tres germans s'han dedicat a la medicina.

Els nostres veïns potser recorden que Pep Baselga va formar part de l'Agrupament Escolta, que reunia nens de tots els estaments socials del barri. Recollim aquí una imatge de l'octubre del 1970, fa més de cinquanta anys, en una sortida de l'agrupament, amb el Pep (el segon per l'esquerra) com a cap de la sisena groga.

L'ÚLTIMA CABINA TELEFÒNICA

Hi va haver un temps, no gaire llunyà, en què gairebé cada carrer de Barcelona comptava amb una cabina telefònica. Eren unes estructures rectangulars, transparents, amb capçalera blava i unes portes sempre difícils d'obrir, on a l'estiu t'asfixiaves i on acabaves recollint de terra més monedes de les que havies aconseguit introduir a la ranura de la màquina. Des de fa més d'un any, a Barcelona ja només en quedava una; inutilitzada, però aviat se li atorgarà una altra finalitat.

Situada al carrer Lledoner, a Sant Genís dels Agudells, l'última cabina va ser retirada de la via pública el dilluns 8 de març. Telefònica, l'empresa propietària, la va cedir a l'Ajuntament, que serà responsable de rehabilitar-la i després instal·lar-la de manera definitiva a la plaça de Meguidó.

Tal com van decidir els veïns del barri en un procés participatiu el 2017, en el qual es va demanar quin havia de ser el futur de la cabina, aquesta serà reconvertida en un miniespai cultural: una bibliocabina on es podrà fer intercanvi de llibres.

Gràcies a aquesta recuperació, aquest element, testimoni d'un temps anterior a la telefonia mòbil, esdevindrà patrimoni històric i urbanístic del barri i de la ciutat.

VOLS PARTICIPAR EN UN PROJECTE ECOLÒGIC, COMUNITARI I INCLUSIU? POSA'T EN CONTACTE AMB NOSALTRES!

Arriba el projecte de "La Manya" organitzat pel grup Atra amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest projecte pretén preservar els recursos naturals i la recuperació del valor ecològic de la Serra de Collserola.

La Manya, conegut al barri de Montbau com un antic "merendero", és un projecte agroforestal, social i comunitari que consisteix en la creació d'un bosc comestible, en altres paraules, d'un hort comunitari (Verger de Can Llong), on es plantaran varietats tradicionals de la zona i arbres fruiters.

Aquest projecte busca impulsar una iniciativa veïnal, social i comunitària; un espai obert al barri que es consideri un lloc referent de trobada on tothom hi pugui arribar i on tothom hi vulgui participar.

És per aquest motiu que es convida a tothom (entitats, col·lectius, grups i persones) a sumar-se al projecte, tot gaudint d'un espai natural on, a part de compartir parcel·les de cultiu, s'hi celebraran activitats. De manera que es generaran relacions de col·laboració i cooperació que permetran l'autogestió col·lectiva de l'espai.

Raquel Pérez - 689626322
lamanya@grupatra.org

www.grupatra.org

Camí de Sant Cebrià,
92. 08035 - Barcelona

BÚSTIA OBERTA EL TURÓ DE MONTBAU?

*Text per
JOAN ANDRÉS*

*Fotografia per
JOAN ANDRÉS
NARCÍS SERRATS*

Montbau és una barri de muntanya, oi? Però de quina muntanya? Pregunta-ho a qualsevol veí del barri: ningú t'ho sabrà dir. De Collserola, diran alguns. Però Collserola és la serralada, formada per turons, en un dels quals està emplaçat el barri de Montbau.

Abans del Jocs Olímpics es deia que Barcelona vivia d'esquena al mar. De Montbau en podem dir que viu d'esquena a la muntanya. Però de quina muntanya?

Si consultem els plànols, no en trobarem cap que n'indiqui el nom. Quin misteri és aquest?

Us proposo pujar fins al cim del turó, a veure si descobrim alguna cosa. Comencem al Parc del Cargol, també ano-

menat pedrera de Montbau, dalt de tot del carrer Arquitectura. Pugem per la pista que porta a Sant Cebrià, i de seguida arribem a un petit mirador que hi ha sobre les casetes blanques, amb un parell de bancs; a l'esquerra veiem un corriol amb un rètol que diu «Carena de Montbau/Carretera de l'Arrabassada». Aquest corriol s'enfila ben dret fins a la carena de Montbau, on hi ha una bassa d'aigua per alimentar els helicòpters en cas d'incendi forestal.

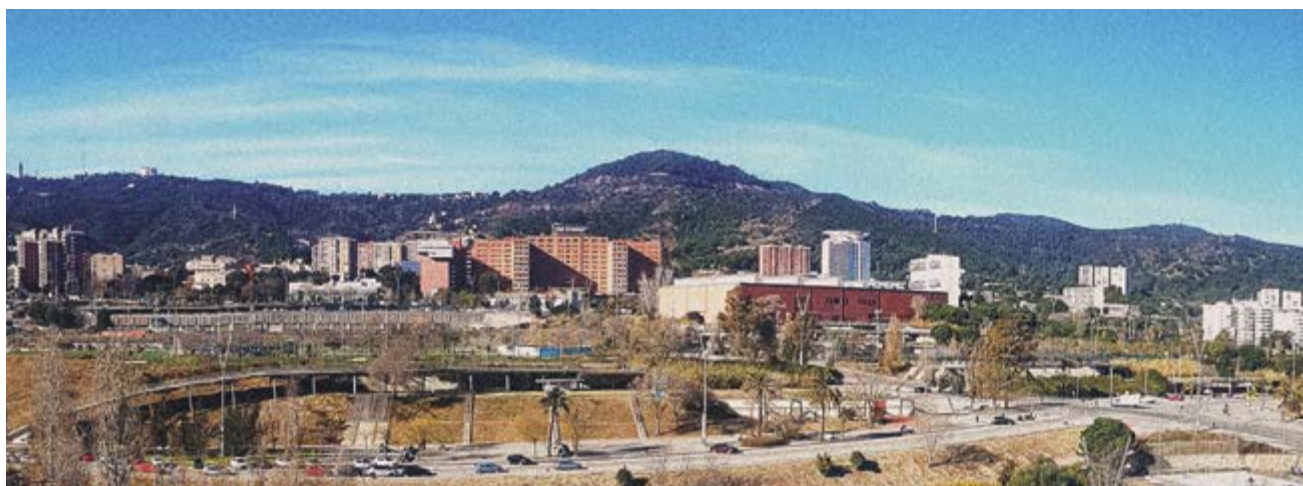
Ep! Hem dit «carena de Montbau»! Això vol dir que el turó es diu Montbau? Hem de seguir pujant per sortir de dubtes. Passem pel costat d'un gran dipòsit d'aigua i arribem a la carretera de l'Arrabassada. Seguim fins al revolt de la Paella, on arrenca el passeig de les Aigües, i ens hi endins-
em. Pocs metres més enllà s'endevina, a l'esquerra, un corriol que puja pel dret, sense cap senyalització. L'agafem i veiem que més amunt passa a ser un camí frondós que envolta la gossera, que no s'arriba a veure gaire, però se sent perfectament. Ja hem deixat enrere la cridòria dels gossos i el camí puja lentament seguint els revolts a què obliga la muntanya. Aviat trobarem a l'esquerra un desviament que puja pel dret altre cop. L'agafem i el seguim fins que arribem al que sembla la carena. Allà hi trobem una pista forestal. La seguim cap a l'esquerra i de seguida som al cim del turó misteriós. Hem trigat uns quaranta minuts de pujada intensa.

Ja som al cim! La vista seria fantàstica, si no fos pel bosc que la tapa inoportunament. Entre les branques dels pins podem entreveure el Tibidabo molt a prop, Montjuïc, el port, el mar (potser es veuria Mallorca?), el Carmel, el Turó de la Peira, la serralada de la Marina, el Montseny i fins i tot el Pirineu. Montbau deu ser aquí sota mateix. És ben clar que aquí hi fa falta una torre de guaita, per poder estar més alts que els arbres i gaudir d'unes vistes excepcionals! Montbauencs, hem de pensar la manera d'aconseguir que ens posin un mirador al nostre turó!

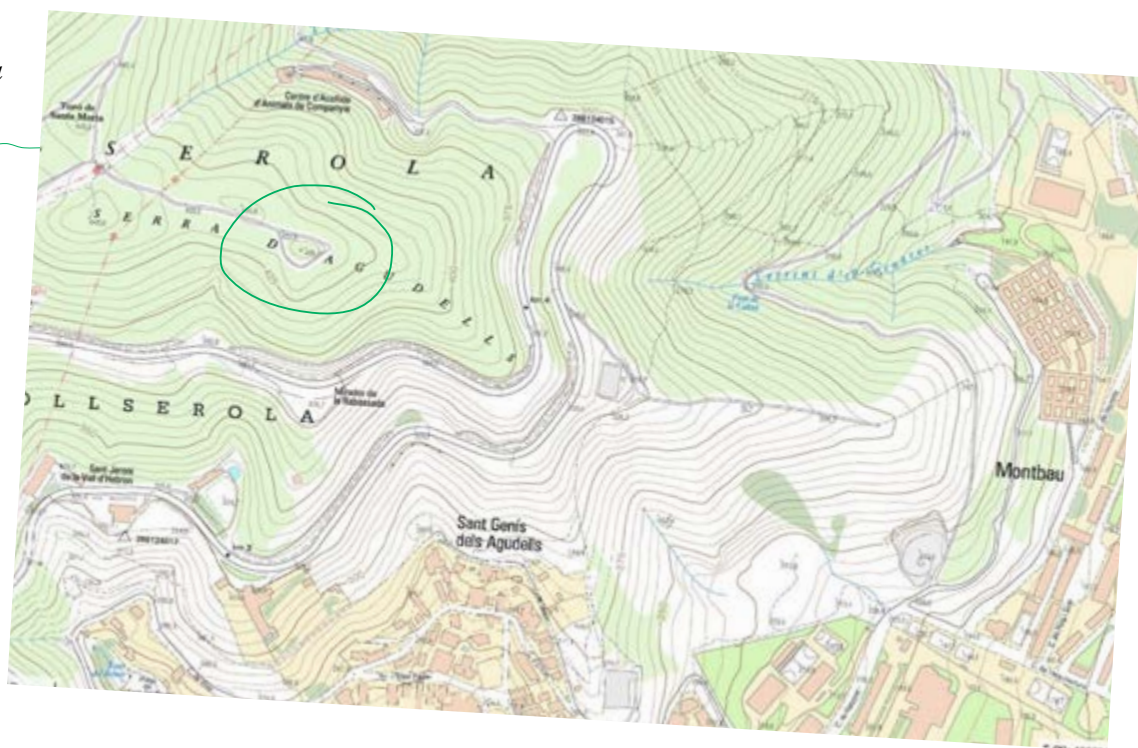
Però, a veure, hem pujat aquí per saber com dimonis es diu el nostre turó. Comencem a investigar. Acabem de fer la volta al turó per la pista que envolta el cim, i entre les roques descobrim un petit pessebre sorprenent, amb les figures dins l'establia. No trobem cap indicador, així que tornem per la pista forestal, que segueix la carena, cap al turó que hi ha una mica més enllà, fins que arribem a una cruïlla de pistes, i... sorpresa! Aquí sí que hi ha un rètol que indica: cap a la dreta, «Turó de Santa Maria/Turó de Sant Cebrià/El pas del Rei», i per on hem vingut, «Turó de la Font Groga/Serra dels Agudells». Turó de la Font Groga? És així com es diu el nostre turó? No pot ser, la Font Groga és a l'altre vessant, passat el turó de Santa Maria, més enllà de les cases de Vista Rica. A qui se li deu haver acudit posar aquí aquest nom que no ve a tomb? Estareu d'acord amb mi que el nostre turó, el que arrecera el nostre barri, el que ens fa suar per arribar a casa des del metro, on es fonamenten les nostres cases, els nostres jardins..., en definitiva, el nostre turó, s'ha de dir turó de Montbau. És de calaix!

El nostre turó s'ha de dir turó de Montbau

Panoràmica de Montbau

Posició del Turó al mapa de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Dos reptes:
posar nom al nostre turó i
demanar una torre de guaita

Repasso el mapa de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, i veig que la serra d'Agudells es compon de tres turons molt propers entre si i amb poca diferència d'altitud. Només un té indicat el nom: el turó de Santa Maria, de 449,85 m d'altitud. Els altres dos no tenen nom, però com que hem vist el rètol que assenyalava el turó de la Font Groga, hem de pensar que es refereix al més proper, de 448,41 m, i finalment hi ha el nostre, de 436,43 m.

Sí, el nostre és el més baixet (per poc) dels turons de la serra d'Agudells, però és l'únic que es veu des de la Vall d'Hebron, Horta, el Carmel...; per això crec que es mereix tenir un nom.

El turó, a més, té una sorpresa. A més del petit pessebre que hi ha entre les pedres, cada desembre hi venen del Centre Excursionista Foment Marti-

nenc i hi munten un pessebre més gran, i hi deixen un llibre de visites, on els sorpresos excursionistes escriuen comentaris d'agraïment.

Així que ja ho veieu, tenim dos reptes per superar: primer, que al nostre turó s'hi posi nom, que hauríem de triar els montbauencs (i jo voto per «turó de Montbau»), i segon, que hi posin una torre de guaita (que es podria dir «Mirador del turó de Montbau») que seria un punt d'atracció d'excursionistes, ciclistes, observadors de rapinyaires i, naturalment, dels montbauencs. Ja m'imagino la «Pujada al Mirador del turó de Montbau» al programa de la festa major, la pujada nocturna a veure les estrelles, o la pujada amb els nostres fills per portar figures al pessebre, i fins i tot que es formi el club d'observadors d'ocells de Montbau... D'aquesta manera ja ningú podrà dir que estem d'esquena a la muntanya!

FES QUE EL BARRI CREIXI

Volem aprofitar també per dir que, quan tornem a la normalitat, serà molt necessari que donem suport al teixit comercial de Montbau. És important que anem a comprar als establiments del nostre barri, perquè els caldran la nostra ajuda i col.laboració de tothom; ells en altres moments han ajudat al barri i ara cal que els tornem el favor.

L'AVVM dona suport a la seva tasca, que és necessària pel benestar del nostre barri tant en el present com en un futur, perquè sense comerç no hi ha barri.

associacioveinsmontbau@gmail.com
www.veinsmontbau.org

VEÍ, VEÏNA, ENS POTS AJUDAR?

Com pots tenir cura de les persones grans que viuen a la comunitat de veïns i veïnes davant la COVID-19?

Gràcies!

- 1** Segueix totes les recomanacions higièniques i evita el contacte físic
Protegeix-te tu per poder protegir els altres.
Si tens símptomes o ets col·lectiu de risc, queda't a casa.
- 2** Facilita el teu telèfon als veïns i veïnes
Pots trucar les persones grans perquè se sentin acompanyades en aquests moments difícils.
- 3** Pregunta'ls si necessiten ajuda
No hi tinguis contacte físic: truca'ls o queda't a la porta deixant un metre de distància.
- 4** Aprofita els teus desplaçaments imprescindibles per fer els encàrrecs necessaris de les persones que no es poden desplaçar

Si detectes una situació d'emergència o d'elevada vulnerabilitat:

936 197 311

SERVEIS SOCIALS
radarsgentgran@bcn.cat

RADARS
Per a barri amb les persones grans

Ajuntament de
Barcelona

Ets
o coneixes
a alguna persona gran
o vulnerable que no pugui sortir
al carrer ?

A Sant Genís i Montbau ens organitzem per anar a fer la compra i per ajudar a les nostres veïnes!

TRUCA'NS O ENVA'NS UN WHATSAPP

606 34 55 53

655 97 10 25

637 77 68 10

Vols ser voluntària?, contactans i t'afegirem al grup

FUSTERIA D'ALUMINI

SAN KLAR

FABRICACIÓ PRÒPIA DES DE 1965

Oficina/Taller: L'Harmonia. 11
08035 - Barcelona

www.sanklar1.com

sanklar1@gmail.com

93 428 29 52

- Fabricació de tot tipus de finestres
- Tancaments metàl·lics
- Persianes, mosquiteres, reixes, ...
- Motorització
- Mampares de bany

La Llaminaera

Restaurant

Ressò de Montbau és un projecte que neix de la voluntat de cohesionar el barri a través d'una publicació col·lectiva. Una revista que ens faci redescobrir el nostre barri, que parli sobre les nostres veïnes i veïns, els nostres orígens i la nostra cultura. Aquesta publicació es redacta i pren forma de la mà d'un grup voluntari de veïnes i veïns obert a tothom que vulgui ajudar a fer créixer el projecte. Contacta amb nosaltres per participar a info@resso.cat i segueix-nos a les nostres xarxes [@ressodemontbau](https://www.instagram.com/ressodemontbau)

ressò d'art

Aquest número està
dedicat a tots i totes qui han
treballat per mantenir viu
l'art i la cultura al barri